

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

לפני כבוד השופט עדי הדר

המבקש: איגור פורץ

נגד

המשיבה: קבוצת עזריאלי בע"מ

החלטה

לפני בימ"ש בבקשה לאישור תובענה כייצוגית ובקשה לתיקון הבקשה.

1. המבקש טען בבקשה לאישור התובענה כייצוגית כי במסגרת תנאי החנייה בחניון עזריאלי מציעה המשיבה הטבה בדמות פטור קבוע מחנייה לכל מי שרכש פריטים בחנויות הקניון בסכומים העולים על 299 ₪ וכי החל מחודש יוני 2019 שונה הסכום הנ"ל ל- 199 ₪.
2. המבקש טען כי ביקר בקניון עזריאלי ביום 30.8.19 ורכש במועד זה פריטים בחנויות הקניון בסך כולל של 2,000 ₪, כלומר מעל לסכום הפטור. כאשר הגיע לעמדת השירות בה אמור היה לקבל ההטבה, היא הייתה סגורה. המבקש פנה למספר אנשי ביטחון בקניון, ברם אף לא אחד מהם ניאות לסייע לו. לפיכך, נאלץ, למגינת ליבו, לשלם 12 ₪, כלומר תשלום מלא בגין החנייה בחניון עזריאלי, חרף קיומה של ההטבה.
3. המבקש שסבר כי נגרם לו עוול פנה אל המשיבה בעמוד הפייסבוק וכתב טרוניה. ביום 1.9.19 קיבל מענה בדואר מקוון מאת גב' חן זהביאן, מנהלת שיווק "מרכז עזריאלי", אשר שאלה אותו האם יציאתו מהקניון הייתה בשעות שהקניון "עובד", המבקש השיב שהקניון בדיוק "נסגר". גב' זהביאן השיבה כי עם סגירת החנויות בקניון נסגרת גם עמדת השירות הנותנת את ההטבה. לכך השיב התובע כי כשניגש לעמדת השירות, עדיין היו חנויות פתוחות בקניון.
4. המבקש טען כי לאחר דין ודברים, גב' זהביאן הודיעה כי אין לה כל אפשרות "לזכות את הכרטיס" וליתן לו את ההטבה.
5. המבקש טען בבקשה כי המגבלה שניתן ללמוד מדבריה של גב' זהביאן על שעות קבלת ההטבה אינה מופיעה בכרטיס החנייה, ממנו ניתן ללמוד מלכתחילה על ההטבה ואין כל דרך לדעת מראש כי המשיבה אינה מקנה את ההטבה לאחר שעות מסוימות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

6. עוד טען, שגם אם מבחינה טכנית תטען המשיבה כי סגירת עמדת השירות היא הכרחית, ישנן דרכים לאפשר את מתן ההטבה גם בלעדית, וממילא מרגע שפנה בבקשה בעניין זה, ניתן היה לזכותו.

7. המבקש טען כי מעשי ומחדלי המשיבה עולים כדי הפרת חוזה, עוולה צרכנית, עשיית עושר ולא במשפט, רשלנות וסעד הכספי המבוקש הוא השבה ו/או פיצוי בגובה ההטבה ו/או בגובה סכום התשלום בגין החנייה בחניון עזריאלי.

8. עוד עתר לצו עשה המחייב את המשיבה לספק את ההטבה באופן גורף, כלומר ללא הגבלת שעות. לחלופין, צו אשר מחייב את המשיבה לפרסם על גבי כרטיס החנייה ובכל מקום אחר בו מצוינות ההטבה, את מגבלת הזמנים שחלה על מתן ההטבה.

9. המשיבה טענה בתשובתה כי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, הינה דוגמא מובהקת לשימוש לא נכון, לא ראוי ולא זהיר במכשיר התובענה הייצוגית, במסגרתה עותר המבקש לפיצוי אמורפי כלשהו (ללא הצעת מנגנון לכימות), לקבוצה לא מוגדרת ולא קיימת (ללא הצעת מנגנון לקיבוצה), וזאת כאשר ברור כי המבקש כאן רחוק ביותר מלעמוד בנטל הכבד המוטל עליו על פי הדין והפסיקה, לצורך אישורה של תובענה כייצוגית.

10. עניינה של הבקשה הוא בטענה השגויה והמופרכת, לפיה חלה עליה החובה לאפשר את קידוד כרטיס החנייה במשך 24 שעות ביממה, גם לאחר שעות פעילות הקניון, אשר מפורסמות בכניסות לקניון ובאתר המרשתת שלה.

11. עוד טענה שהבקשה לוקה ולקויה בכל אלמנט אפשרי בדיני התובענות הייצוגיות, ובכלל זאת העדר עילה אישית, היעדר עילה ייצוגית, היעדר תשתית עובדתית מינימלית ו/או ראייתית מינימלית ו/או משפטית כלשהי ההכרחית ביחס לבקשה, ואי עמידה בתנאי הסף הדרושים להגשת בקשה לאישור תובענה כייצוגית ו/או לאישור תובענה כייצוגית.

12. הבקשה נסמכת על אדם, הנסמך על אירוע בודד-יחיד, חסר פרטים וטרוניית המבקש לעניין זה מהווה מקרה בודד של לקוח אשר סבור היה כי ניתן לפנות לעמדת השירות בכל שעה שהיא, גם לאחר שעות פעילות הקניון. המשיבה למדה מכך על קלישות הטענה, היעדר הקבוצה, וחוסר תום הלב המשווע של המבקש וביקשה לדחות הבקשה.

13. לעניין גובה הפיצוי המבוקש, בגין הנזק לכל אחד מחברי הקבוצה, שהמבקש אפילו לא טרח להעריכו – המשיבה טענה כי הוא יחייב מעצם טיבו וטבעו לקיים בירור פרטני, לגבי כל תובע ותובע, לרבות לעניין עצם קיומו של נזק ואין חולק כי לא לשם כך נועד מכשיר התובענה הייצוגית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 23851-03-20 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

14. המבקש הגיב לתשובה כי הטענה העומדת בבסיס תשובת המשיבה היא שהטקסט "קבלת ההטבה בעמדת השירות בקומה הראשונה" מכיל בתוכו תנאי מפורש לכך שהזכאות לקבלת ההטבה היא פנייה לעמדת השירות במהלך שעות העבודה של הקניון והסביר מדוע אין לקבל טענה זו.

15. ביחס לטענות המשיבה לעניין הקבוצה- טען כי הקבוצה הנוגעת לעניין הוגדרה בפתח בקשת האישור והיא כוללת כל אדם שהיה זכאי להטבה ולא קיבל אותה.

הבקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כייצוגית

16. בסוף הדיון שהתקיים ביום 10.8.20 בימ"ש קצב למבקש פרק זמן להודיע אם עומד על הבקשה. ביום 20.8.20 המבקש הגיש בקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בה שינה הגדרת הקבוצה בסעיף 10 לבקשה וציין גובה הנזק האישי בסעיף 20 לבקשה.

17. המשיבה התנגדה בתשובתה מיום 2.9.20 לבקשה וטענה שהבקשה מופרכת ומתחכמת שכן בימ"ש כבר הורה על מחיקת הבקשה. עוד טענה שגם התיקון המבוקש לא יועיל למבקש.

18. המבקש עמד בתגובה לתשובה על הבקשה וטען שסדר הדין אינו מיטת סדום.

דיון והכרעה

19. מכיוון שלפני בימ"ש עמדו הבקשה, התשובה לבקשה והתגובה לתשובה, לכאורה, לא הייתה מניעה לקבל החלטה על יסודן לעניין טענות סף שהעלתה המשיבה ושאינן מצריכות שמיעת ראיות.

20. אולם, בימ"ש החליט לקיים דיון בו ינסה לקבל תשובות לקושי של המבקש לעמוד בשני קשיי סף, הגדרה חסרה של הקבוצה והעדר חישוב של הפיצוי.

הגדרת הקבוצה חסרה

21. כך הגדיר המבקש הקבוצה:

"כל אדם אשר רכש בסך העולה על 300 ₪ (החל מיוני 2019 – מעל 200 ₪) בחנויות קניון עזריאלי בתל אביב ולא קיבל פטור מתשלום חניה בחניון הקניון".

22. הקושי הראשון הוא הניסוח הגורף של הזכאות לפיצוי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 23851-03-20 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

23. מהבקשה והדיון עלה כי התשתית הראייתית עליה נשען המבקש היא העתק חלק מחשבונית הרכישה מיום 30.8.19, העתק חשבונית בגין תשלום חניה בחניון המשיבה באותו יום, גרסתו של המבקש לגבי האירוע שהתרחש לטענתו ביום 30.8.19, כרטיס החניה, העתק התכתבות בפייסבוק ובדואר מקוון עם נציגת המשיבה וצילום של כרטיס חניה של חניון המשיבה.

24. מהבקשה ומהתשובה לבקשה עולה כי המבקש לא קיבל ההטבה שכן לגרסת המשיבה הזכאות מצומצמת לשעות הפעילות.

25. אולם, על פי תוכן הקבוצה, המבקש מתיימר לייצג גם תובעים בכח בגלל סיבות אחרות, כגון, עמדת שרות סגורה בשעת הפעילות, מכונה מקולקלת, מי שמבקש ליהנות מההטבה לאחר יום או יומיים של חניה, ולטענת המשיבה בדיון, גם מי שכלל לא ביקש ליהנות מההטבה.

26. תגובת המבקש בדיון לקושי זה הייתה כלהלן:

"אדוני אומר שהקבוצה צריכה להיות יותר מצומצמת אני עונה שאני לא סבור כך מאחר ומבחינתי הטענה שלנו לגבי אי עמידה בתנאי ההטבה. אם אדם אחר ששייך לקבוצה ולא קיבל את ההטבה מבחינתי הוא כלול בתביעה. נכון שהמקרה של המבקש הוא ספציפי של הפרה של תנאי ההטבה הזאת. כשבית המשפט אומר שאני תופס לכאורה שלא כדין את האפשרות לאחרים להגיש תביעה בגין קבוצה אחרת כגון שהמכשירים של המשיבה היו מקולקלים ועל אף שהם הגיעו בשעות העבודה, לשיטת המשיבה, הם לא קיבלו את ההטבה, אני אומר, בעיניי גם אותה קבוצת של אנשים שכתוצאה מלצורך הדוגמא בלבד תקלה במכונה למרות שאני חושב שאין פה עניין של מכונה, הטענה העיקרית שלי היא כזו, לא חשובה הסיבה שבגינה הופרה ההתחייבות של המשיבה כלפי חברי הקבוצה, חשובה העובדה שהם לא קיבלו את ההטבה, הטעם שעומד מאחוריה בעיניי הוא משני. כשבית המשפט אומר שאם אני חושב שקניתי ביום שלישי, והשארתי את האוטו יומיים, אני יכול למחרת לקבל את ההטבה, אני משיב שזה לא אותה קבוצה אלא לגבי הזכאות, אבל אם אני אנסה לענות לאדוני בהקשר של היקף הקבוצה, אני חושב שהקבוצה צריכה להיות מוגדרת שזכאי להטבה ולא קיבל אותה."

27. מהאמור לעיל עולה שאין למבקש מענה ענייני, והניסוח הגורף יוצר שני קשיים. פוגע בזכותה של המשיבה להתגונן כלפי טענה ממוקדת ופוגע בזכותם של תובעים בכח שיהיו מעוניינים להגיש תביעה בגין סיבה אחרת והמבקש מתיימר לייצג אותם, על אף שעניינו שונה מעניינם.

28. קושי נוסף בהגדרת הקבוצה הינו העדר תיחום של התקופה הנוגעת לזכאות.

29. כשבית המשפט שאל המבקש עד איזה תאריך הקבוצה אמורה לחול לא היה לו מענה לשאלה. ככל שהמבקש סבר שהמועד בו מסתיימת התקופה הינו מועד הגשת הבקשה, היה עליו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

לציין זאת. אולם, אם מועד סיום התקופה אינו יוצר קושי רב מדי, הדברים שונים לגבי מועד תחילת התקופה.

30. כשבית המשפט שאל מדוע המבקש לא ציין בהגדרת הקבוצה המועד בו נוצרה הקבוצה, הוא השיב: "שהמועד הרלוונטי הוא מאז ומעולם וככל שתיטען על ידי הצד שכנגד טענת התיישנות, שהיא טענה דיונית, אז ייתכן שהתקופה הרלוונטית היא 7 שנות התיישנות אבל כל עוד הטענה הזאת לא נטענה בתשובת המשיבה, התשובה שלי לשאלת אדוני היא מאז ומעולם."

31. התשובה "מאז ומעולם", אינה מקובלת. מצופה ממי שמגיש בקשה לאישור תובענה כייצוגית שמציבה המשיב בסיכון שיחוייב עד גובה סכום בסך של 2.5 מיליון ₪ שיבדוק תחילה ממתי החלה ההטבה ויגדיר הקבוצה בהתאם.

32. כשהמבקש נשאל אם האופן בו הגדיר הקבוצה תואם ציפיות הפסיקה ביחס להצבת תשתית ראייתית ראשונית ונדרשות ענה: "השקענו הרבה מחשבה ולא תביעה כלאחר יד. כשבית המשפט שואל אותי ממתי ההטבה בסך 300 ₪ קיימת, אני עונה שזה לא מידע שיש ברשותי ואין בכוחי להשיג אותו אלא באמצעות המשיבה. כשבית המשפט שואל אותי מדוע לא פניתי אל המשיבה וביקשתי ממנה את כל הפרטים הנדרשים לצורך הגשת הבקשה לפני הגשתם, אני אומר מניסיונו בהגשת תביעות ייצוגיות, במסגרת התכתבות שקודמת להגשת התביעה, נעשים לא פעם ניסיונות על ידי הצד העתיד להיתבע לסכל את התביעה להכשיל אותה ועל אחת וכמה לא לספק מידע שיאפשר הגשה מדויקת של התביעה. הדבר קיבל ביטוי בפסיקה.

כשבית המשפט שואל האם אני טוען שיש פסיקה שפוטרת אותי מפניה מוקדמת אל המשיב בבקשה לאישור תובענה ייצוגית כדי לקבל פרטים נחוצים לצורך הגשת הבקשה, אני עונה, יש פסיקה מרובה שקובעת שאין חובה לפנות בפניה מוקדמת בכתב. כשבית המשפט מבקש ממני פסק דין אחד שמשחרר מהחובה לפניה מוקדמת לצורך קבלת פרטים נחוצים, אני עונה, בית משפט לא נותן לי להשלים את התשובה. אני מצטער שזה הולך לכיוון הזה. בית המשפט חוזר על השאלה, אני עונה, ברשותו של אדוני אמרתי שאחלק את התשובה שלי לשניים. החלק הראשון יש פסקי דין רבים שפוטרים מהחובה מפנייה מוקדמת ואני אגיש 10 פסקי דין כאלה, אני לא זוכר כעת. אני מקווה שבית המשפט לא ישפוט אותי על זכרוני. החלק השני של התשובה, אני משיב לגבי התייחסות או הגדרה של מה הם פרטים נחוצים, לא פעם מוגשות תובענות ייצוגיות בהם רמת האינפורמציה שיש בידי המבקש היא מצומצמת יחסית ואחר כך היא מושלמת על ידי הצד השני והוא יכול להשלים אותה בנקל."

33. תשובת המבקש אינה מקובלת. ככל שלמבקש כל העובדות המהותיות הנדרשות, אין חובה בדין כתנאי להגשת בקשה לאישור תובענה כייצוגית לפנות תחילה למשיב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

34. אולם, כאמור לעיל, אין זה המצב בבקשה זו. למבקש חסרים פרטים מהותיים שהוא נמנע במכוון מלבקש אותם מהמשיבה עובר להגשת הבקשה.
35. כאן המקום לציין כי סוגיה זו מעוגנת כיום בפסיקה ובתקנות.
36. ברע"א 10052 / 02 יפעת ואח' נ' דלק מוטורוס ואח' (פורסם בנבו) קבע בימ"ש העליון כי הזכות שעמדה על פי הפסיקה למשיב לקבל צו לגילוי מסמכי הצד שכנגד ולעניין בהם, עומדת גם למבקש. בימ"ש הפנה שם לתקנה 113 לתקסד"א התשמ"ד – 1984 המקנה לבימ"ש סמכות, בכל עת, ליתן צו כמבוקש.
37. לא רק שהמבקש לא טרח לפנות אל המשיבה כדי לקבל המידע ומכאן שגם לא סורב, הוא גם לא מצא לבקש בהתאם לתקנה 113 מבימ"ש לחייב המשיבה ליתן לו התשובות, בטרם תטרח ותגיש תשובתה לבקשה לאישור תובענה ייצוגית.
38. לפי תקנה 4 (א) לתקנות תובענות ייצוגיות, תשי"ע-2010
- "ראה בית משפט כי בבקשה לאישור שהוא עומד לדון בה, מן הראוי להקדים למשפט בירור של נושא הריב ודרכי הדיון בו, במגמה לייעל את הדיון, לפשטו, לקצרו ולהחישו או כדי לברר אם יש מקום לפשרה בין בעלי הדין – רשאי הוא להורות על קיום קדם משפט לפני שופט או לפני רשם שהוא שופט (להלן – שופט בקדם משפט)."
39. לפי תקנה 4 (ב) " לבית המשפט בדונו בבקשה תהיה הסמכות למתן צו לגילוי ועיון במסמכים, ובלבד שנתקיימו תנאים אלה:
- (1) המסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית;
- (2) המבקש העמיד תשתית ראייתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים הקבועים בסעיף 8(א) לחוק."
40. לא רק שהמבקש לא הגיש בקשה לגילוי ועיון, הוא גם לא העמיד בסוגיות מהותיות תשתית ראייתית ראשונית.
41. המבקש תרץ בדיון התנהלות זו, בכך שאם היה פונה לצורך קבלת הנתונים, המשיבה הייתה מסכלת התביעה ומכשילה אותה. טענה זו מטילה דופי במשיבה ללא הצדקה ועל יסוד "ניסיון" שלא פורט ולא בוסס הנוגע למשיבים עלומים ולא למשיבה. גם לא הוצגה פסיקה המבססת "ניסיון" זה ומצדיקה הימנעות מכוונת מקבלת מידע נדרש מהמשיב עובר להגשת התביעה, עקב חשש להכשלת התביעה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

42. המשיבה טענה בדיון כי "בוודאי שהקבוצה נוסחה כך על מנת שתהיה חובקת כל במטרה לנפח את סכומיה ומכאן לנסות ולהגיע לתוצאה כמה שיותר גבוהה למבקש ולבא כוחו. אני מבהיר נקודה, הקבוצה כפי שהיא מובהרת, בוודאי לא יכולה לעמוד מכיוון שהיא רחבה ולא רלוונטית (משני כיוונים, גם מבחינת המשיבה וגם מבחינת הקבוצה שמתיימרים לייצג, שהמבקש בוודאי לא הגורם שיכול לייצג אותו)" בימ"ש מוצא טענות אלה כמוצדקות.

43. לעניין העדר פניה מוקדמת, המשיבה הפנתה לדנ"מ 5519/15 יונס נ' מי הגליל וטענה שנקבע בו כי "אי ביצוע פניה מוקדמת מהווה אינדיקציה לשאלת תום הלב של המבקש ולכן רלוונטי לבחון אם ביצע או לא ביצע פניה מוקדמת, זה אחד. שתיים, אומר באופן כללי, כשמישהו לא מבצע פניה מוקדמת הוא נוטל על עצמו הסיכון שכשיתברר שחסרות לו עובדות או שעובדות שצין לא נכונות, יבואו אליו בטענות."

44. לנוכח תשובת המבקש בדיון, בימ"ש קובע כי התנהלות המבקש מעלה שאלה לגבי תם ליבו והתאמתו לייצג הקבוצה הרחבה שמתיימר לייצג והקבוצה המצומצמת שאולי היה מקום שיבקש לייצג.

45. די היה בשני קשיים אלה לעניין הגדרת הקבוצה, כדי לקבוע כי הקבוצה חסרה ולמחוק הבקשה על הסף. אולם, ישנו קושי נוסף שנובע מאותו מחדל מכוון של הימנעות מאיסוף מידע נדרש לפני הגשת הבקשה.

לא פורט חישוב הפיצוי

46. התובע לא פרט כנדרש חישוב הפיצוי האישי וגובה הפיצוי הכולל. כשנשאל על כך בדיון ענה:

"כשבית המשפט מבקש אותי להפנות אותו לסעיף בבקשה שבו מופיע התחשיב, אני עונה, החניה של התובע כפי שצירפנו במסמכים היתה 12 ₪, חברי במסגרת התשובה שלו התייחס ל- 6,000 אנו מדברים במקרה של התובע 12 ₪, חברי התייחס בערך ל- 6,500 אנשים שעושים שימוש בהנחה, אני עשיתי תחשיב, יש עוד 1,000 איש שלא מצליחים לעשות שימוש שאולי לא יוצאים בזמן, אנו עושים חישוב של ... כשבית המשפט שואל אותי מתי עשיתי את החישוב אני עונה, שעשינו חישוב שמבוסס בערך על 1,000 איש... כשבית המשפט שב ומבקש אותי להפנות אותו לסעיף בו אני מפרט את החישוב, אני עונה, מפנה לסעיף 61 (מצטט). "

47. בסעיף 61 לבקשה המבקש לא מפרט דבר, אלא מסביר מדוע לא פרט. הוא מסביר בסעיף 62 כי "בטרם ביצעו הצדדים הליכים מקדמיים" הוא מעריך מספר משוער, אולם לא נוקב בו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

קשיים נוספים

48. המשיבה טענה בדיון שגם אם המבקש יעתור "לתקן את הקבוצה לקבוצה הרלוונטית גם אז לא תהיה קבוצה כזאת מכיוון שהמקרה של המבקש פרטני." עוד טענה ש"המבקש שלנו היה מודע והבין מהשלטים שיש צורך לגשת למשרד הקבלה בטרם היציאה מהקניון על מנת לממש את ההטבה." מטעמי הגינות יאמר שבימ"ש לא איפשר בדיון למשיבה להמשיך ולפרט טענותיה בכתב התשובה, וגם לא קיים דיון בטענות הנוספות שכן מיקד הדיון בעניין הגדרת הקבוצה והעדר תחשיב לפיצוי. אולם, עולה לכאורה, שלא רק לגבי הגדרת הקבוצה וחישוב הפיצוי יש קושי.

האם על בימ"ש להיזקק לבקשה למחיקה על הסף בטרם ימחק על הסף ?

49. כאשר בימ"ש הודיע למבקש בדיון כי הוא עומד למחוק הבקשה על הסף, המבקש הלך על כך שהמשיבה לא עתרה לכך.

50. בימ"ש לא מקבל טענה זו. גם אם המשיבה לא הגישה בקשה נפרדת למחיקה על הסף, היא עמדה בתשובתה, כמפורט לעיל, על כך שאין להידרש לדיון בבקשה.

51. נוסף לכך, בשונה מעניינה של תביעה רגילה, בה על בימ"ש שלא לחרוג מהסכמות דיוניות של הצדדים, בתובענה ייצוגית, ובדומה לערעורים על הגבלת חשבון בנק, בהעדר ייצוג של הציבור על ידי המדינה, על בימ"ש להביא בחשבון עניינו של הציבור, ולהעדיף אותו, גם אם שני הצדדים היו מסכימים להמשיך ולהידרש לבקשה, ואולי אף לאשר אותה.

האם על בימ"ש לצמצם הקבוצה ?

52. נקודת המוצא של המבקש בדיון הייתה שבימ"ש שוגה ולא נפל דופי בבקשה וכי העיסוק בגודל הקבוצה "משני", אך הוא הוסיף וטען שאם בימ"ש בדעה שיש לצמצם הקבוצה, שיצמצם אותה. בימ"ש לא מקבל טענה זו. כשבימ"ש מוצא שהמבקש לא מצא לפעול בסבירות ובתם לב לפני הגשת הבקשה ואף לא מצא לבקש לתקן אותה, עליו למחוק הבקשה ולא לתקן מיוזמתו כשלים שנפלו בהתנהלות המבקש.

הטענה שמחיקת הבקשה דרמטית, עושה עוול למבקש ועומדת בניגוד לדיון

53. כאשר בימ"ש הודיע למבקש בדיון כי הוא עומד למחוק התביעה הוא טען, בין היתר, כי מחיקת הבקשה על הסף דרמטית, עושה עוול למבקש ועומדת בניגוד לדיון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

54. המבקש נקלע לכלל טעות שכן הוא גוזר גזרה שווה בין תביעה רגילה בה מצופה מבימ"ש לנהוג בגמישות לגבי פגמים מהותיים בכתב התביעה ובין הגשת בקשה לאישור תובענה כייצוגית. לעניין זה ראו דברי הנשיא בדימוס גרוניס בע"א ע"א 5378/11 ארתור פרנק נ' אולסיל (פורסם בנבו)

"אולם, על מנת שביהמ"ש יאשר את ניהול התביעה כייצוגית על המבקשים לנהל להניח כבר בשלב בקשת האישור תשתית עובדתית ומשפטית ראשונית לכך שמתקיימים התנאים המצטברים הקבועים לעניין זה בחוק ובראשם דבר קיומה לכאורה של עילת תביעה ואפשרות סבירה כי התובענה תוכרע לבסוף לטובת הקבוצה. ויודגש – אף ששומה על מבקש האישור להראות כי יש לו עילת תביעה אישית נגד הנתבע, תנאי זה אינו חורץ את דין ההליך, שכן לביהמ"ש נתונה הסמכות להורות על החלפת התובע המייצג בהעדר עילת תביעה אישית למבקש האישור, ובלבד ששוכנע, בין היתר, כי התקיים התנאי שבסעיף 8(א)(1) לחוק, לפיו התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה. במקרה הנדון, וגם בלא להידרש לסוגיית קיומה של עילה אישית בידי המערערים, הם לא צלחו את הרף התחילי הנדרש ולא הרימו את הנטל המוטל עליהם כדרישת סעיף 8(א)(1), ודי בכך כדי לאמץ את התוצאה שאליה הגיע בימ"ש קמא.

הלכה היא כי התשתית הלכאורית שעל המבקש להציג לביסוס בקשת האישור אינה נבחנית ע"פ אמות המידה וע"פ הכללים המקלים הנוהגים לעניין סילוק תובענה על הסף בהעדר עילה. הכללים שנקבעו לצורך אישור בקשה לניהול תובענה כייצוגית מחמירים יותר ולפיהם לא ניתן להסתפק בעובדות הנטענות בכתב התביעה ועל מבקש האישור להציג בטיעונים ובראיות לכאוריות בסיס ממשי – עובדתי ומשפטי – התומך בתביעתו."

55. ישנן הוראות חוק המחייבות פניה מוקדמת בסוגים מסוימים של תובענות ייצוגיות ואין זה המקרה בענייננו. באותם, מקרים המטרה אינה בהכרח איסוף מידע נדרש, אלא מטרות אחרות. לענייננו, הצורך בפניה מוקדמת, הוא לצורך איסוף מידע נדרש. אין מקום לקבל את שיטת המבקש לפיה, תחילה ממהרים ומגישים בקשה חובקת עולם ומלואו ונטולת תשתית ראייתית ראשונית לעניין הגדרת הקבוצה וחישוב הפיצוי ולאחר מכן מתאימים אותה למידע שייאסף, אם ייאסף. זאת, כאשר המשיבה כלל לא נתבקשה לספק הנתונים עובר להגשת הבקשה.

56. מי שמבקש לייצג ציבור רחב בתובענה ייצוגית חייב לאסוף תחילה המידע הבסיסי הנחוץ, או לפחות להראות שעשה מאמץ סביר לאסוף אותו, ורק אז להגיש הבקשה. המבקש לא ניסה לאסוף המידע ואף נמנע מכך במכוון.

57. בימ"ש ער לכך שלעיתים אצה להם דרכם של מי שמעוניינים להיות תובעים ייצוגיים למהר ולנצח במרוץ לתפיסת הקבוצה, על ידי הגשת בקשה בוסרית מתוך הנחה מוטעית שלאחר תקיעת הנעל בדלת, הדרך פנימה סלולה ובטוחה. אולם, אין מקום להשלים עם התנהלות זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 23851-03-20 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

58. כבר נקבע שבגלל חשיבות הכלי המשפטי של תובענה ייצוגית, יש להקפיד שמי שמבקש לייצג ציבור רחב יפעל במסגרת אמות מידה בסיסיות שיצדיקו מתן האמון בו בטרם יופקד על ייצוג עניינו של ציבור רחב וינהל עבורו הליך שעלול לגרום נזק כבד למשיב, ככל שיתברר שהייצוג כושל.

59. לנוכח האמור לעיל, היה מקום למחוקק הבקשה על יסוד כתבי הטענות שהוגשו.

הכרעה בבקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כייצוגית

60. אולם, על אף שהמבקש עמד בדיון על עמדתו כי בימ"ש טועה, וזו כמובן זכותו, תחת להבהיר אם עומד על עמדתו ולבקש פסק דין מנומק, הגיש הבקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. זאת, תוך שהוא מדגיש שהוא עושה כן, על אף שלדעתו אין צורך בכך וכי הבקשה הוגשה באופן תקין.

61. כאמור לעיל, המבקש לומד מההתייחסות לבקשות לתיקון כתב טענות דין שווה לעניין תיקון בקשה לתיקון בקשה לאישור תובענה כייצוגית וגם בעניין זה טעות בידיו.

62. לעניין זה ראה החלטת כבוד סגן נשיא בימ"ש המחוזי בתל אביב, השופט כבוב בת"צ 53031-05-20 פורץ נ' דרוביט (פורסם בנבו).

63. ספק אם המבקש כאן ערך מלכתחילה את כתב תביעתו ואת בקשת האישור כתובענה ייצוגית "ביסודיות כנדרש".

64. אולם, לפני משורת הדין, מרגע שתוקנו שני המחדלים המהותיים שנפלו בבקשה, ומבלי לקבוע מסמרות לגבי סיכויי קבלת הבקשה, אף לאחר תיקונה, בימ"ש מקבל הבקשה לתיקון הבקשה וכתב התביעה.

65. אמנם התנהלות המבקש שתוארה לעיל, הצהרת ב"כ המבקש לפיה הוא "מושקע רגשית וכלכלית" בבקשה וראיית המבקש כללי יסוד כ"מיטת סדום" שאין להקפיד עמם מעוררת קושי, אך בימ"ש יתן הזדמנות נוספת ואחרונה למבקש להוכיח כי הוא ראוי לייצג הקבוצה שהוא מתיימר לייצג.

66. אם כי יוער שככל שיתברר בהמשך, במסגרת הליכים מקדמיים, שברצון המבקש לתקן שוב הבקשה וכתב התביעה, יהיה עליו להידרש שוב לתהייה, מדוע לא פנה אל המשיבה וביקש נתונים בסיסיים בטרם הוגשה הבקשה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20-03-23851 פורץ נ' קבוצת עזריאלי בע"מ

67. כאמור לעיל, פרשנותו של המבקש לפיה תחילה מגישים כתב תביעה ובקשה ולאחר מכן, בונים התשתית הראייתית הבסיסית, אינה מקובלת.

68. התנהלות בעייתית זו של המבקש שחייבה לפי שורת הדין למחוק הבקשה, גרמה למשיבה טרחה מיותרת מחייבת פסיקת הוצאות הולמות. לכן, בימ"ש מחייב המבקש לשלם למשיבה שכ"ט ב"כ בסך של 15,000 ₪.

69. המבקש יגיש כתב התביעה והבקשה המתוקנים, בהתאם לאמור בבקשה לתיקונים, בלבד, עם אישור המצאתם למשיבה, עד יום 1.10 ולא, כתב התביעה והבקשה לאישור התובענה כייצוגית יימחקו. היה ויפעל כאמור לעיל, המשיבה תהיה רשאית להגיש תשובה מתוקנת תוך 30 יום נוספים.

מבטל התז"פ הקבועה ליום 25.9 וקובע תז"פ ליום 5.10.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"א, 21 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט